

Výlety k chatám a chalupám slavných českých herců

Radek Laudin

Chalupáři

stříbrného plátna

Jaroslav Marvan | Miloš Kopecký | Rudolf Hrušínský | Josef Kemr | Jiřina Jirásková
a Zdeněk Podskalský | Jan Werich | Helena Růžičková | Svatopluk Beneš, Martin Růžek
a Karel Augusta | Miroslav Horníček | Vladimír Menšík | Vlastimil Brodský |
Petr Haničinec | Jiří Sovák | Jiřina Šejbalová | Josef Vinklár | Radovan Lukavský |
František Kreuzmann a Jan Pivec | Oldřich Nový | Libuše Pospíšilová | Ladislav Pešek

Radek Laudin

CHALUPÁŘI STŘÍBRNÉHO PLÁTNA

*Výlety k chatám a chalupám
slavných českých herců*

Radek Laudin

**CHALUPÁŘI
STŘÍBRNÉHO
PLÁTNA**

*Výlety k chatám a chalupám
slavných českých herců*

© Radek Laudin, 2014

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2014

Photographs © ČTK/Jan Kuděla, Josef Louda, Martin Štěřba;
Radek Laudin, Vladimír Štěpánský, archiv města Planá nad Lužnicí,
archiv Hany Veselé, archiv obce Kuklík, 2014

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Laňková, 2014

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2014

ISBN 978-80-7475-045-8

Jaroslav Marvan

Jaroslav Marvan jezdíval v mladších letech odpočívat do Záchlumí pod Orlickými horami nedaleko Žamberka. Později si pořídil chalupu v jihočeské obci Výšice poblíž Blatné. To je vesnice krásně posazená mezi okolními lesy. V obci dodnes žijí hercovi vzdálení příbuzní.

Marvan odmítal rekreaci v lázních, kde by ho při korzování poznávaly spousty lidí. Chtěl mít nerušený klid ve schovaných a prostých českých koutech.

V Záchlumí si každý rok pronajímal místnosti na statku. „Sedlák s námi počítal, jako bychom patřili k jeho rodině. Potom však nedaleko otevřeli lom. Kolem jezdil nákladák za nákladákem, a bylo po klidu,“ popsal he-

rec v knížce Jiřího Tvrzníka Jaroslav Marvan vypravuje. Knižní vzpomínky vyšly v roce 1975.

Začal tedy hledat nové místo, kam by mohl jezdit nerušeně odpočívat.

Do chalupy na samém konci Výšic se dostal díky náhodě. Za vším byl jeho strýc Antonín. Ten do jihočeské vesničky zamířil v souvislosti s koncem první světové války, v níž byl zraněn. A snažil se také v obci hrát se sousedy divadlo. Marvan jednou zamířil za strýcem se svou maminkou. Bylo to v zimě. Do Prahy se pak vraceli s pořádnou výslužkou. A také se strachem, aby je nechytily četníci a jídlo jim nezabavili. Bylo to vůbec poprvé, co zavítal do Výšic.

Strýce ve vesnici navštěvoval i v době, kdy už byl slavný. Stále ještě tam ale neměl chalupu. V té době jezdil svým prvním autem, což byla Zetka. Strýc byl vozem tak okouzlen, že při Marvanově návratu jel vždy kus cesty s ním. Jen pro čistou radost ze svezení. Zpátky do Výšic pak šlapal Antonín několik kilometrů pěšky. Přesto šťastný. A Jaroslav Marvan si nakonec jeden domek na úplném konci Výšic přece jen vybral.

Před ním v něm bydlela sama starší paní, která neměla děti, a tak chalupu neměl kdo zdědit. Stavení proto převzala obec a udělala z něj slepičárnu. Slepice byly uvnitř a chodily i v kuchyni po peci. Pět let tam nikdo nebydlel, než chalupu koupil Marvan. Když pak stavení opravovali řemeslníci, přivedli ho jednou málem

do mdlob. Při rekonstrukci střechy totiž zapomněli na komín. Filmová hvězda, proslulá svou pečlivou prací a přesností, nemohla uvěřit, že je takový šlendrián vůbec možný. Rekonstrukce se protáhla. A z bývalého chléva vznikla při opravách útulná místnost, které Marvan říkal „trucovna“.

Když bylo hotovo, začal si nový majitel užívat klidu. Někdy jezdil přímo z Výšic pracovat, třeba když v nedaleké Blatné točil Šíleně smutnou princeznu. Tuto roli se učil právě ve své „trucovně“. Filmaři mu ale prý krátili diety, když dojížděl ze své blízké chalupy.

„Tenkrát v létě jsem ho stříhala, chtěl to hodně nakrátko. Ale paní Marvanová mi tiše řekla, že to v roli krále nemá mít,“ zavzpomínala Mirka Hrubcová, která herci dělala letní kadeřnici. A ještě více než třicet let po hercově smrti se doma ve Výšicích setkává s tím, že se lidé ptají, kde vlastně měl chalupu.

Roli druhého krále v Šíleně smutné princezně s ním měl původně hrát Rudolf Deyl mladší. Několikrát se tehdy setkali i na chalupě ve Výšicích. Byla to ale jejich poslední společná práce a přátelsky strávené chvíle. Deyl byl už hodně nemocný a krátce nato zemřel. Roli po něm převzal Bohuš Záhorský.

Marvan ale zažil ve Výšicích i humorné momenty. Jeden takový popsal v memoárové knize Nejen o sobě, kterou podle jeho vyprávění napsal Petr Hořec. Poblíž jeho chalupy byl amplion. Z něho mluvil v létě muž,

který organizoval práci družstevníkům. Vzkazoval jim rozšafně rozhlasem, kde a kdy mají pracovat. A své výzvy uváděl v horkém počasí písni Vánoce, Vánoce přicházejí. Když ale družstevníci brali jeho výzvy na lehkou váhu a na pole nepřišli, ozývalo se z amplionu: „No tak sakra lidi, kde jste?“

Marvan se při poslechu úžasně bavil.

V okolí Výšic se samozřejmě brzy rozkřiklo, že tam má chalupu slavný herec. V obci se traduje, jak rád sedával na dvorku zády k cestě, aby stále nemusel někomu odpovídat na pozdrav a dávat se s ním do řeči. Seděl jen tak v županu, uvelebený v proutěném křesle. Nohy míval v lavoru. Kolem sebe si rozvěsil mucholapky, aby tak čelil dotěrnému hmyzu.

Jednou se ale neubráníl včelám. Poštípanou hlavu si pak obkládal ručníkem zrovna ve chvíli, kdy měl odjet na natáčení. Soused následně přemístil včelín, což herce potěšilo.

Jindy si zase četl u otevřeného okna a nepozorován slyšel, jak kolemjdoucí komentují stav jeho chalupy. A to se kolikrát opravdu bavil. Třeba když manželé debatovali o tom, jak drahé vybavení asi má v tak skromně vypadajícím domečku. Přitom tam neměl ani ledničku. Když něco potřeboval uložit do chladu, zašel k rodině Mirky Hrubcové. Tam mu ochotně vyšli vstříc.

Do Výšic jezdil v šedesátých letech vozem značky Simca. „Jednou jsem s ním jela autem ze sousedního

Kožlí. Uprostřed kopce náhle zastavil a nemohl se znovu rozjet. A tak couval zpátky dolů až do Kožlí na náves. Tam se znovu rozjel. Bála jsem se při couvání, že spadneme do strouhy, ale dokázal to. Celou tu situaci zvládl s naprostým klidem,“ popsala zážitek Mirka Hrubcová.

A taky si pamatuje, jak měli Marvanovi v chalupě kůže z medvědů. Herec nesnášel skleněné oči v jejich hlavách. Vždy je vydloubl a schoval do hrnečku. Jeho paní se ho pak ptala: „Jari, kde jsou ta očička?“ A nasadila je zpátky. Marvan tak musel znovu snášet jejich skleněný pohled.

Ve Výšicích se v roce 1971 částečně natáčel stříhový dokument *Sólo pro Jaroslava Marvana*. Vznikl u příležitosti umělcových sedmdesátin. Je v něm také scéna, kdy mu hrají muzikanti a on stojí před chalupou u vánočního stromku. Jeden z místních, Petr Česka, kterého si jako dítě herec oblíbil, je dodnes pyšný na to, že se v dokumentu jako malý objevil.

Výšice jsou i v současnosti jako stvořené k nerušené relaxaci. Stylová zvonička se dnes už používá jen ve smutných chvílích, když někdo v obci zemře. Jistě někdo rozhoupal zvon i v květnu roku 1974, kdy Jaroslav Marvan podlehl těžké nemoci.

Zrekonstruovaný domek s číslem 28 současní majitelé na jaře 2014 pronajímali za tři tisíce pět set korun na víkend a osm tisíc korun za týden. Stavení na úplném konci vesnice opravdu nabízí klid. „Chalupa s kachlový-

mi kamny se nachází nedaleko Orlické přehrady. Kousek od ní vede cyklostezka. Stavení je vhodné také pro rodiny s dětmi - má velkou zahradu. Koupání a rybolov je možný v nedalekém vlastním rybníku,“ stálo v nabídce.

Výšice patří pod nedalekou obec Myštice. Jejich název se postupně vyvíjel. Dříve se toto místo nazývalo třeba Vajšlovice, Vajšice a Vejšice. Dnes tuto vísku, posazenou mezi lesy, trvale obývá kolem dvaceti obyvatel.

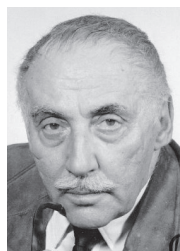
Jak se tam dostat: Výšice leží jedenáct kilometrů od Blatné. Odbočuje se za obcí Myštice směrem na Kožlí a Výšice. Do obce vede cesta i z pět kilometrů vzdáleného města Mirovice. Jede se přes Lučkovice. Zrekonstruovaný domek s číslem 28, kam jezdil Jaroslav Marvan, stojí na úplném konci vesnice.

Co je v okolí: V Blatné na vodním zámku se natáčela pohádka Šíleně smutná princezna. Jaroslav Marvan to tam měl jako představitel krále z chalupy opravdu blízko. Filmaři v této pohádce spojili záběry Blatné a slovenského zámku Bojnice.

Co je ještě v okolí: V pět kilometrů vzdálených Miroticích stojí památník malíře Mikoláše Alše v jeho rodném domě. Je v něm umístěna i expozice loutkáře Matěje Kopeckého. Otevřeno je od dubna do října kromě pondělí.

Miloš Kopecký

**Křemže,
okres Český Krumlov,
Jihočeský kraj**

Červený mlýn, stojící o samotě, byl místem, kde se ve čtyřicátých letech odehrála rodinná tragédie. O zhruba dvě desetiletí později koupil stavbu na břehu Křemežského potoka herec Miloš Kopecký. Jižní Čechy miloval.

Tragédii ze čtyřicátých let dnes připomíná u polní cesty nedaleko mlýna kříž a pamětní kámen. Samotu tehdy obývala rodina se čtyřmi dětmi. Jedné noci otec vstal, rozsekl své ženě hlavu sekerou a zabil i jedno ze svých dětí. Pak se oběsil. Tak ho našli lidé, kteří se do mlýna seběhli. Ostatní děti z rodiny utekly do okolí. Podle lidí ze sousedství vrah neunesl fakt, že jeho druhá manželka měla psychické problémy. Červený mlýn byl pak dlouho

prázdný. Svůj název ovšem nezískal kvůli krvavé tragédii, ale proto, že se v jeho blízkosti kdysi těžila načervenalá hlína.

Miloš Kopecký trávil dovolenou v jižních Čech už v padesátých letech. Byl šťastný, když mohl pomáhat zemědělcům. Obracel seno, jezdil na plně naložených fúrách, pásł krávy. Konkrétně do Červeného mlýna začal jezdit ve druhé polovině šedesátých let. Přátelil se s kře-
mežským lékařem Alešem Hartmanem. Ten byl u toho, když si herec bral na radnici v Křemži svou čtvrtou ženu, tanečnici Janu Křečkovou.

„V létě roku 1966 jsme odjeli na dovolenou do již-
ních Čech a Milda říká: ‚Co kdybychom se vzali tady?‘
Neměla jsem potřebná lejstra ani šaty, ale on mě pře-
mlouval: ‚Když se budeme brát na Staroměstské radni-
ci, to bude jízlivých řečí...‘ A tak nás oddali v Křemži
na národním výboru - pionýrky tam recitovaly, ale ani
nevím co, protože jsem z nich dostala záchvat smíchu,“
vzpomínala později Kopeckého žena v Magazínu MF
DNES.

Letní svatební hostina byla na zahradě zdravotního
střediska, kde Hartmanovi bydleli. Všichni uvolněně
polehávali na dekách, pod okny hrála muzika. Herec ješ-
tě toho dne poslal telegram nic netušícím rodičům své
milované: „Tak právě před chvílí, v 10.00, bylo v Křem-
ži dílo dokonáno, děkuji za dceru, zdá se býti dobrá.“
Svatebčané se pak šli koupat k místnímu rybníku. Ko-

pečtí tam později mířili - již jako rodiče - za osvěžením i s malou dcerkou.

Právě lékař Hartman Kopeckému doporučil ke koupí Červený mlýn. Ten leží blízko obce Chlumeček, která je součástí Křemže. K sídlu se jde polní cestou mezi dvěma ohrazenými výběhy koní. Je to odbočka doleva ze silnice z Chlumečku směrem na Brloh. Cesta k Červenému mlýnu pokračuje po louce kolem malého dřevěného srubu (po pravé straně).

Při pohledu na okolní zalesněné vrchy a při poslechu šumění potoka vedle mlýna se dá snadno pochopit, proč měl herec toto odlehlé místo rád. Na duchy prý nevěřil, a tak mu nevadilo, co se tu kdysi odehrálo. V okamžiku koupě ale podle sousedů o dvojnásobné vraždě nevěděl. Za stavbu na samotě prý tehdy dal čtyřicet tisíc korun. A na sousedním potoce si s pomocí místního řemeslníka vytvořil malou přehrádku, aby se mohl koupat v tekoucí vodě mezi pstruhy.

V okolí Červeného mlýna dodnes žijí lidé, kteří si na Kopeckého pamatují. „Jednou v neděli mi jeho tchán řekl, že všichni odjíždějí. Ať si prý u mlýna v pondělí posečeme vysokou travu, že tam nikdo nebude. V pondělí jsme vyrazili s károu a kosou. Jenže u mlýna jsme uslyšeli vrčet sekačku na travu. Sekala tam krásná osmnáctiletá dívka v bikinách. Najednou vyšel Kopecký ze dveří a zakřičel na nás: ‚Co chcete?!‘ Tak jsme se rychle otočili a mazali zpátky. Pak jsme se dozvěděli, že on